

Správa o výsledku kontroly výkonu správy dane za ubytovanie, hospodárnosť, efektívnosť a účelovosť použitia výnosu tejto dane v Obci Kováčová

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti NKÚ S na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť, či mestá (obce) stanovili podrobnosti k výkonu správy dane za ubytovanie vo všeobecne záväznom nariadení v súlade so zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov. Preveriť, ako daň za ubytovanie bola spravovaná a ako bol použitý príjem z tejto dane.

Predmetom kontrolnej akcie bola: účinnosť vnútorného kontrolného systému, analýza platiteľov dane, ktorí poskytovali odplatné prechodné ubytovanie, kontrola výkonu správy dane za ubytovanie, kontrola efektívnosti a účinnosti výberu dane za ubytovanie, kontrola použitia príjmov z dane za ubytovanie.

Kontrola bola vykonaná v šiestich kúpeľných miestach SR, a to v Meste Dudince, Meste Sliac, Obci Brusno, Obci Číž, Obci Kováčová a Obci Sklené Teplice za obdobie rokov 2008 a 2009.

Peňažné údaje v správe a v protokole sú uvedené v peňažnej mene euro. V roku 2008 bola peňažná mena v slovenských korunách prepočítaná na euro v konverznom kurze 1 euro = 30,1260 Sk.

Počas výkonu kontroly v Obci Kováčová, Kúpeľná 12, 962 37 Kováčová (ďalej len „obec“) bolo zistené:

1. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Pri kontrole prístupu manažmentu obce, štatutárneho orgánu obce a poverených vedúcich zamestnancov obce v rámci vnútorného kontrolného prostredia bolo zistené, že obec nemala vypracované zásady hospodárenia s majetkom.

Predbežnú finančnú kontrolu vykonávali poverení vedúci zamestnanci obce pred pripravovanou finančnou operáciou. Finančná operácia bola realizovaná až po schválení a podpísaní účtovných dokladov starostom obce. Priebežnú finančnú kontrolu vykonávali vedúci zamestnanci obce z vykonaných finančných operácií, ktoré boli vybrané starostom.

Následnú finančnú kontrolu vykonával hlavný kontrolór na základe polročných plánov kontrolnej činnosti na rok 2008 a 2009. Hlavný kontrolór z vykonaných kontrol nevyhotovoval a obecnému zastupiteľstvu (ďalej len „ObZ“) nepredkladal správu o výsledkoch kontroly, čo nebolo v súlade so zákonom o obecnom zriadení.

Zo správy o kontrolnej činnosti za rok 2008 a 2009 vyplynulo, že hlavný kontrolór v roku 2008 vykonal deväť a v roku 2009 vykonal 12 kontrol, z toho jedna kontrola súvisela s kontrolou evidencie ubytovaných.

Na základe zistených skutočností v dodržiavaní postupov pri výkone predbežnej, priebežnej finančnej kontroly s prihliadnutím na nedostatky zistené pri vykonávaní následnej finančnej kontroly možno považovať vnútorný kontrolný systém za účinný.

Napriek tomu, že z vykonaných kontrol nebola vyhotovovaná a ObZ nebola predkladaná správa o výsledkoch kontroly, vykonaná bola len jedna kontrola evidencie ubytovania a neboli vypracované zásady hospodárenia s majetkom obce možno stupeň spoľahlivosti vnútorného kontrolného systému obce hodnotiť ako primeraný (tretí stupeň spoľahlivosti).

2. Analýza platiteľov dane, ktorí poskytovali odplatné prechodné ubytovanie

V roku 2008 a 2009 obec evidovala 43 platiteľov dane za ubytovanie (ďalej len „DZU“). Celoročné ubytovanie poskytovalo celkom päť subjektov. Ostatné zariadenia poskytovali ubytovanie sezónne tzn. v letnom období, pričom sa jednalo prevažne o súkromné rekreačné chaty. Dve ubytovacie zariadenia poskytovali ubytovacie služby oslobodené od platenia DZU.

Pri dvoch platiteľoch DZU nebol dodržaný 30 dňový termín predloženia písomného oznámenia obci o vzniku resp. zániku daňovej povinnosti k DZU (ďalej len „oznámenie“), čím nebolo postupované podľa všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) obce.

Pri 12 platiteľoch DZU nebolo možné zistiť termín doručenia oznámenia, pretože obec nevyznačila dátum jeho prijatia a pri jednom oznámení platiteľ DZU neuviedol dátum vzniku daňovej povinnosti.

3. Kontrola výkonu správy dane za ubytovanie

Príjem obce na príjmovej podpoložke rozpočtovej klasifikácie 133006 - Dane za ubytovanie (ďalej len „podpoložka 133006“) bol v roku 2008 v sume 11 651 eur a v roku 2009 v sume 11 811 eur. Obec viedla evidenciu v knihe platiteľov ručne celkom o 43 platiteľoch DZU.

Z obsahu zaúčtovaného príjmového dokladu a k nemu priloženej potvrdenke o výške odvedenej DZU nebolo možné posúdiť časové obdobie výberu DZU a tiež počet vykázaných prenocovaní, čím účtovné záznamy nemali v súlade so zákonom o účtovníctve požadované náležitosti preukázateľnosti.

V roku 2008 a 2009 obec nevykonávala žiadnu podnikateľskú činnosť.

4. Kontrola miery efektívnosti a účinnosti správy dane za ubytovanie a jej použitia

Cieľom kontroly výkonnosti bolo porovnať v rámci kontrolovaných miest a obcí so štatútom kúpeľných miest dosahovanú efektívnosť a účinnosť výberu DZU a použitia výnosu z nej na účely propagácie, reklamy a inzercie kúpeľného miesta.

Na zber a analýzu údajov boli použité doklady a dokumenty z kontroly súladu a finančnej kontroly a cielené rozhovory.

Pre túto kontrolu boli stanovené tri typy kritérií:

1. časové kritérium – vybrané ukazovatele za roky 2008 a 2009 týkajúce sa predmetu kontroly, podpoložky rozpočtovej klasifikácie 133006 a 637003 Propagácia, reklama a inzercia,
2. kritérium dané zákonom – zistená prax uvedená v odsekoch 2 a 3 tejto správy (spolu 6 zákonov, 2 vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky a vlastné VZN),
3. vnútorné kontrolné prostredie a kontrolné procesy – zistená prax uvedená v časti 1 správy.

Efektívnosť je definovaná ako maximalizovanie výsledkov činností vo vzťahu k disponibilným verejným prostriedkom. V tomto prípade bola miera efektívnosti posudzovaná vyhodnotením zistenej praxe vo vzťahu k dodržiavaniu kritérií daných zákonom.

Účinnosť je definovaná vzťahom medzi plánovaným výsledkom činností a skutočným výsledkom činností vzhľadom na použité verejné prostriedky. Miera účinnosti bola posudzovaná vyhodnotením dosiahnutých výsledkov a zistenej praxe pri správe DZU.

Použitie DZU bolo vyhodnocované len vo vzťahu výdavkov vedených na podpoložke 637003 Propagácia, reklama a inzercia (údaj z Výkazu Fin 1-04). Jedná sa o výrazné zjednodušenie pohľadu na použitie dane za ubytovanie, detailné skúmanie použitia tejto dane by presahovalo ciele tejto kontroly.

Spracované podklady sú vyjadrené vo forme tabuliek č. 1 a č. 2 a grafov č. 1 a č. 2, ktoré sú zdrojom vzájomného porovnania vo vzťahu k efektívnosti a účinnosti správy DZU a jej použitia a boli uvedené v doteraz zverejnených správach Dudince a Sliač.

Počet poskytovateľov ubytovania v kúpeľných miestach bol od 2 do 43, často sa vyskytovali sezónni poskytovatelia ubytovania, resp. poskytovatelia s nízkym počtom lôžok. Pre získanie porovnateľných údajov vo všetkých kontrolovaných subjektoch, bol urobený výber poskytovateľov ubytovania s počtom lôžok 10 a viac.

Vybraná vzorka poskytovateľov ubytovania predstavovala v jednotlivých kúpeľných miestach (okrem obce Číž a Kováčová) 50 a viac percent. V porovnaní výberu DZU, tento od vybraných poskytovateľov predstavoval 92 a viac percent. Takýto výber dane možno považovať za efektívny a účinný. Aj keď výber DZU v kontrolovanom období bol hodnotený ako efektívny a účinný, na základe kontrolných zistení je potrebné konštatovať, že niektoré postupy pri správe DZU neboli vykonávané správne, a tiež, že niektoré vykonávané postupy neboli správne.

Pre kritérium dané zákonom boli vybrané zákony, ktoré definovali a upravovali kontrolovanú oblasť. Išlo o nasledovné všeobecne záväzné právne predpisy: zákon o účtovníctve (1), zákon o obecnom zriadení (2), zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku (3), zákon o správe daní a poplatkov (3), zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (4), zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (4), zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite (5), živnostenský zákon (6), zákon o hlásení pobytu občanov SR a registri obyvateľov SR (6).

Vybrané činnosti boli pre ďalšie zovšeobecnenie ohodnotené za rok 2008 a 2009:

- plusovými bodmi, ak obec mala vlastného hlavného kontrolóra, za percentuálny podiel použitia DZU na propagáciu, reklamu a inzerciu, ak si plánovala a resp. aj vykonala kontrolu DZU, vedenie evidencie správy DZU s využitím informačných technológií,
- mínusovými bodmi, za každé porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu, za každé formulované odporúčanie na zlepšenie stavu, za ručné vedenie evidencie správy dane, ak nebola plánovaná ani vykonaná kontrola DZU,
- nulou, ak náklady na propagáciu, reklamu a inzerciu kúpeľného miesta predstavovali 0%.

Z podkladových tabuliek a grafov je možno čerpať príklady pre použitie dobrej praxe, alebo príklady na vyvarovanie sa použitia zlej praxe v kontrolovanej oblasti.

Vyjadrené hodnoty v tabuľke ukazujú dosahovanú úroveň, zároveň aj mieru rezerv v správe DZU vrátane použitia výnosu z nej na účely propagácie, reklamy a inzercie kúpeľného miesta, ako aj naznačenie rezerv v efektívnosti a účinnosti uvedenej problematiky.

Zhrnutie

Kontrolou vykonávania predbežnej, priebežnej a následnej finančnej kontroly obce bolo zistené, že hlavný kontrolór z vykonaných kontrol nevyhotovoval a ObZ nepredkladal správu o výsledkoch kontroly.

Kontrolou dodržania oznamovania vzniku resp. zániku daňovej povinnosti k DZU bolo zistené neoznamovanie vzniku daňovej povinnosti do 30 dní resp. neuvedením dátumu vzniku alebo zániku daňovej povinnosti.

Kontrolou úplnosti, preukázateľnosti a správnosti zaúčtovania účtovných dokladov do príjmu z DZU bolo zistené zaúčtovanie účtovného dokladu DZU, ktorý nemal požadované náležitosti preukázateľnosti špecifikované v obsahu účtovného prípadu.

Kontrolou účelovosti, náležitostí účtovných dokladov, správnosti triedenia výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie a správnosti účtovania čerpaných finančných prostriedkov na propagáciu, reklamu a inzerciu bolo zistené nesprávne zatriedenie čerpaného výdavku na propagáciu, reklamu a inzerciu v ekonomickej klasifikácii.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov:

- vypracovať zásady hospodárenia s majetkom obce,
- z vykonanej následnej finančnej kontroly vyhotovovať a obecnému zastupiteľstvu predkladať správu o výsledkoch kontroly,
- operatívnejšie a dôslednejšie postupovať pri oznamovacích povinnostiach platiteľov DZU pri vzniku a zániku daňovej povinnosti,
- k účtovným dokladom príjmu z DZU prikladať náležitosti preukázateľnosti obsahu účtovného prípadu,
- prehodnotiť výšku výdavkov na propagáciu, reklamu a inzerciu obce.

Na základe výsledkov kontroly výkonnosti NKÚ SR odporúča preberať prvky dobrej praxe uplatňovanej u iných správcov dane za ubytovanie do vlastných postupov jej správy.